Lavina magyar módra: a kórházak csődje

DR. RÉTI MIKLÓS, az FKGP Eü. Kabinetjének alelnöke

Az MSZP–SZDSZ-kormánykoalíció tevékenysége egészségügyi szempontból felér egy természeti katasztrófával Magyarország számára. A magyar sajtó túlnyomó többsége mégis sikerpropagandát folytat a kormányzat mellett.

Az ország lakosságának félrevezetése, becsapása soha nem látott méreteket ölt napjainkban. Az egypártrendszer diktatúrája idején időnként a sorok között is lehetett olvasni, kódolt üzeneteket megfejteni, hogy jobban tájékozódjunk. Ami most történik a tömegtájékoztatásban, arra eléggé elítélő jelzőt nem is lehet találni. A magyar sajtó zömének legsötétebb, legalantasabb működése a magyar nép tájékozódását még soha nem zavarta úgy össze saját helyzetét illetően, mint a mostanában.

Jó példa erre a magyar egészségügyben történt intézkedések pusztító hatásának elhallgatása és olyan tálalása, mintha elkerülhetetlen reformlépések és modernizációs intézkedések történtek volna.

Az elmúlt több mint ötven év olyan egészségügyet alakított ki Magyarországon, hogy ennek átalakítása, modernizálása európai konformná tétele csak anyagi áldozatok, többletráfordítások és a magyar helyzet ismeretére alapozott tudatos intézkedések sorozatával vihető végbe.

A szocializmus idején túlfejlesztett kórházi struktúra a maga aránytalanságaival alulműszerezettségével és alulfinanszírozásával a jelen idő többletráfordításai és tudatos intézkedései nélkül csak további leépülést, problémafelhalmozódást eredményezhet.

A családok szétverése, a nők munkába állítása, a többgenerációs együttélés megszüntetése, az öregek kiszolgáltatottsága, a sok ezer kisméretű (panel-) lakás megépítése, sok-sok sajátos szociális, egészségügyi, ápolási problémát hozott felszínre.

Mindezen problémák csökkentésére, kompenzálására, hangzatos jelszavak mögé rejtve, a valós problémák elhallgatásával bővítették a kórházügy-számot, és növelték az orvosképzést. Az orvostudományi egyetemeken az előadótermek és egyéb kapacitások figyelmen kívül hagyásával megduplázták az orvostanhallgatók számát. Jellemző a jelenlegi kormányzat gondolkodásmenetére, hogy az orvosképzés arányainak helyreállításához nem a hallgatói létszámot kívánja az egyetemek kapacitásához igazítani, hanem van képe kijelenteni, hogy Magyarországon orvosképzésre elegendő a Szegedi és a Budapesti Orvostudományi Egyetem. Ez a gondolkodásmenet jellemzi a kórházügyszám-csökkentés hebehurgyaságát is, hiszen a már említett számnövelést előidéző okokat előbb fel kell számolni, és csak azután az ágyak számát csökkenteni.

A többgenerációs, nagyobb lakásokban történő családok együttélésének visszaállítása nem járható út, a meglévő lakásállomány és a kialakult szokások figyelembevételével. Így marad az idősek ápolásának megoldása, a krónikusok ágyszámának növelése és a szociális intézményrendszer bővítése, melynek végrehajtása után lehet a kórházi ágyak számát csökkenteni.

A jelenlegi egészségügyi kormányzat mindent figyelmen kívül hagyva csökkenti a kórházügy-számot, magas minőségi színvonalat követel meg az alulfinanszírozott, lerongyolódott kórházaktól, és ehhez az anyagi feltételeket nem biztosítja.

	1997	1998	
Gyógyító-megelőző ellátás összege milliárd Ft-ban:	**269**	**290**	**304***
Aktív, krónikus rehabilitációs fekvőbeteg-intézmények finanszírozása milliárd Ft-ban:	**141,3**	**147**	**159,6***

*12-13% inflációt számítva az 1997. évi összeg

Mindezek eredményeként tovább romlik az egészségügyi intézmények helyzete, a problémák sokasodnak, és egyre zavarosabb az egészségügy és a társadalombiztosítás helyzete. Ilyen körülmények között az Európai Unióhoz való csatlakozás az egészségügy szempontjából lehetetlen.

Ahhoz, hogy a magyar egészségügy és intézményrendszere Euro-konformná váljon, több pénzre és tudatos intézkedésekre lenne szükség. A jelenlegi hatalom sem pénzzel, sem ésszel nem rendelkezik, így a helyzet egyre romlik.

A magyar kórházak egyharmada Ferencz József alatt épült, egyharmada a két világháború között, és egyharmada az elmúlt ötven évben épült. Ezeknek az adatoknak ismerete, valamint az épületek műszaki-technikai adottságainak alapvető figyelembevétele a földrajzi elhelyezkedés fontossága mellett kellene hogy jelentse a teendők meghatározását. A magyar kórházak orvosi műszerezettsége 15-20 évvel lemaradt a fejlett európai egészségügyi intézetekhez képest. Kórházaink orvosi műszerettségét, ha az európai színvonalhoz kívánjuk közelíteni, jelenleg 200 milliárd forintot kellene ilyen célra fordítani. Figyelembe véve, hogy ez az összeg egy fél bankkonszolidáció árát sem teszi ki, nem is sok.

Az egészségügyi dolgozók fizetése katasztrofális (éves viszonylatban bruttó 811 000 Ft/fő). Európában az egészségügyi dolgozók fizetése a közalkalmazotti szférát 24 csoportba sorolva a második vagy legalább a harmadik helyen áll. E vonatkozásban a két világháború között Magyarországon is európai költségek vonatkozásában kétszeres különbségek is találhatók, nem beszélve az épületek műszaki állaga és az orvosi műszerezettség vonatkozásában meglévő jelentős színvonalkülönbségekről.

Magyarországon ma a kórházak két csoportra oszthatók: a már csődben lévő és a jövőben csődbe kerülő csoportjáról. Színesíti a képet, hogy a működésbeli finanszírozást, melyet a társadalombiztosítás végez (a biztosító is állandó csőddel, hiánnyal küszködik), a sokszínű és eltérő kórháztulajdonosi forma nagy különbségeket mutat a műszaki felújítás és orvosiműszer-beszerzés költségeinek biztosítása terén, hiszen ezeket a tételeket sem a biztosító, sem a központi költségvetés nem finanszírozza. A kórháztulajdonosok a jóisten tudja, honnan teremtik elő a pénzt, ha kórházépületet kell felújítani vagy orvosi műszert kell vásárolni.

FOTÓ: NAGY BÉLA

Végül lássunk egy példát, hogyan finanszírznak egy magyar és egy hasonló nagyságrendű svéd kórházat:

Magyar kórház – Svéd kórház
Ágyszám: 800–500
Orvoslétszám: 96–218
Összes kórházi dolgozó: 1365–2245
1 évi működési ktsg. millió Ft-ban: 1400-1500 – 4500-4600 (220 mill. svéd korona)
Orvosiműszer-beszerzés költsége 1 évre mill. Ft-ban: 40-50 (ha a tulajdonosnak nincs pénze: 0/2400 (120 mill. svéd korona)
Műszaki beruházás, épületfelújítás mill. Ft/év: Amennyit az önkormányzat tud adni, ha nincs pénze: 0/2500-3000 (160 mill. svéd korona)

A két kórház finanszírozási adatai világosan megmutatják, hogy ilyen feltételek mellett egészségügyi intézményeink soha nem válnak Euro-konformmá.

Kórházaink működésbeli finanszírozása soha nem emelkedett az infláció, a központilag előírt béremelések, ügyeleti díjak, gyógyszerárak, energiaárak növekedési ütemének megfelelően. Ez a magyarázat arra, hogy jó néhány kórházunkat az vitt csődbe, hogy dolgozói követelték az őket jogosan megillető ügyeleti díjak kifizetését, és a 13. havi fizetés biztosítása is további nehézségeket okozott.

A zűrzavart növeli, hogy a társadalombiztosítás nagy hiányának fő oka az állami cégek felelőtlensége (nem fizetnek társadalombiztosítási járulékot), illetve a társadalombiztosítással finanszíroztatnak olyan állami egészségügyi feladatokat, amelyeket a költségvetésnek kellene fizetnie. Mindez az egészségügyi kormányzat tudtával és asszisztálásával történik.

Az 1998-as esztendő még tovább fokozza a meglévő nehézségeket, tovább emelkedik a csődbe kergetett kórházak száma, ha az egészségügyi finanszírozás főbb mutatóit összevetjük az 1997. év mutatóival. *(Lásd táblázat)*

A táblázat alapján világossá válik, hogy a magyar egészségügyi intézmények finanszírozása 1998. évben tovább csökken, egyre több kórház kerül csődhelyzetbe, a helyzet tovább romlik, és egyre zavarosabbá válik. Az amortizáció továbbra sem jelenhet meg a költségekben, így nincs értelme a moder-nizációs törekvések egyik legjobban hangzó szlogenjét hangoztatni, mely szerint kidolgozzák az egészségügy további privatizációs lehetőségeit. A HBCS-ok és a német pontok torzulásai továbbra is élnek, így a jól fizetett betegségek soha nem látott méreteket öltenek, a rosszul fizető betegségcsoportok lassan eltűnnek.

Ebből áll össze a magyar egészségügy jelenének torz képe, és megkockáztatom a kijelentést: Magyarország történelmének legfelelőtlenebb egészségügyi vezetését szenvedi napjainkban. A magyar egészségügy merőben új szemlélettel, anyagi áldozatokkal, tudatos vezetéssel még megmenthető, átalakítható, Euro-konformná tehető, de ehhez a Horn-kormánynak meruie kell.

Lészen ágyú

A legendás hírű ágyűöntőre, *Gábor Áronra* emlékezik az, kit a szabadság eszméje a legkilátástalanabb helyzetben is képes kirántani az elesettség és reményvesztettség mély árkából. Gábor Áronra emlékezik az, akinek meggyőződése, hogy hitből és akaratból építkezve a legrendkívülibb tettek végrehajtására is képes lehet az ember. Gábor Áronra emlékezik az, aki hisz az akarat mindenhatóságában. A magyarság, kinek legtöbbjére mindez ráillik, most Gábor Áronra emlékezik. Arra a Gábor Áronra, ki nem szónoki képességeinek rendkívüliségével, de csodálatnivaló tettek nagyszerűségével vált a magyar szabadságtörekvések csöppet sem hivalkodó szimbólumává. Bár tetteinél csak szerénysége volt nagyobb, ágyúba, győztes ágyúba öntött harangjai ma is képesek felverni a szunnyadó öntudatot.

1814. november 27-én született, és 1849. július 2-án pusztult el egy ellenséges ágyúgolyó által. Életének éveit ötszörösen számyalta felül az emlékezete. Mesealakká, legendává terebélyesedett a mitikus, messianisztikus szabadságvárásban.

Ahány esztendő, annyiféle módja, hangja, hangsúlya az emlékezésnek, avagy az elhallgatásnak, aminek tudvalevő, sok köze van az emlékezéshez. Ahány hatalom, annyiféleképpen dolmál rá, és akkor még nem is szóltunk a földrajzi helyekről... Háromszéken, az eresztevényi temetőben, ahol elhantolták, a császári ellenség lovakkal taposatta meg a sírját, s még ma is vannak helyek, ahol nem becsülik többre egy másik nemzet halottjait...

Pedig... Az 1848. november 16-i agyagfalvi népgyűlésen egyebek között a következő felhívás hangzott el: „Békét óhajtunk e honban és szabadságot, melynek édes gyümölcsét veletek együtt élvezhessük, s a testvériség kapcsait szentül akarjuk fenntartani. Jogban és kötelességben a szék minden polgára egyenlő." Majd miután *Bem* bevonult Kolozsvárra, kiáltványában a következőket hangoztatta: „Ne örökítsék meg a gyűlöletet olyan nemzetek közt, amelyek évszázadok óta egymás mellett jó- és balsorsban osztoznak és arra hívatvák, hogy évezredeken át egymás támogatásával élvezzék az újonnan megalakított és mindannyiunkra egyformán kiterjesztett szabadságot."

Azon a hajdani júliusi napon a sír- és nemzetgyalázók nyomán Eresztevény népe éjszaka újra felhantolta a sírt...

Minden álpátosz nélkül tesszük ezt ma is.

Alig élt harmincöt évet, s ebből kedve, hajlama, elhivatottsága szerint csupán néhány hónapot.

A legtöbb székely ember batyuja már születésekor temérdek hozománnyal van kitömve. Benne a legjelentősebbek: ezermesteri hajlama, fogékony elméje, sajátos logikája. A csíksomlyói iskolában a berecki nótárius fia, Gábor Áron még inzsellérnek, mérnöknek készült. Nem rajta múlott, hogy nem tanulhatott tovább. Besorozták katonának, s ezt apja igyekezete sem tudta megakadályozni. A császári seregben előbb a végeken szolgált, aztán Pestre került a tüzériskolába, majd a bécsi ágyúgyárba, ahol a rézöntés studírozása mellett az ágyúkészítés mesterségét is „elloppa". Négyévi szolgálat után küldik obsitba. Erre egy találmánya, az önjáró tüzérségi ágyú szabadalmazásának benyújtása kapcsán kerül sor. Felettesei nem tartják épeszűnek, hát meneszik. Kitanulja az asztalosmesterséget, s járja a világot: Bécs, Grác, Prága, Pozsony, Pest. 1842-ben *Imre* nevű öccse helyett katonáskodik három évet. Leszerelése után előbb a harangöntő, majd a lakatos mesterséget tanulja ki, s folytatja körútját ezúttal Erdély városaiban, majd a '47-es székelyföldi megsegítése végett előbb Havaselföldre, majd Moldovába megy. Mindent elvállal, amit fából, fémből készíteni lehet. Egyebek között egy csupa faalkatrészből álló cséplőgépet is készít. 1848 nyarán veszi hírét a háromszéki és csíki toborozásoknak, az agyagfalvi népgyűlésnek, amelyen elhatározzák: a nagyszebeni osztrák parancsnoksággnak többé nem engedelmeskednek, maguk állítanak fel hadsereget, s ha kell, fegyverrel védelmezik meg függetlenségüket. Ez *Kossuth Lajos* kérése a székely néphez. „Ügyünk szent – üzeni Kossuth –, mint a szabadság. Aki velünk tart, elnyeri a história babérkoszorúját." Itt, az agyagfalvi népgyűlésen hangzik el *Berzencze László* kormánybiztos aggodalmára Gábor Áron lakonikus megjegyzése: Lészen ágyú! S a kétkedő hitetlenség láttán még hozzáfűzte: Ott van a fülei (magyarhermányi) vasgyár, nem kérek többet, csak egy forintot, amellyel odautazzam. Csodával határos módon – e csoda a megfeszített munka eredménye volt – napok múltán már Sepsiszentgyörgyön volt a két hatfontos ágyú. November 27-én végezték az első próbalövéseket, az ágyúk beváltak. A 30-án lezajlott – Földvár, Hídvég és Árapatak körüli csatákban vetették be elsőízben őket *Puchner* generális nem kis meglepetésére és aggodalmára. Különösen erkölcsi hatásuk volt felülmúlhatatlan. 1849 márciusában a Sepsiszentgyörgyre látogató Bem tábornok honvédőrnagygyá nevezi ki Gábor Áront. Ezt később Kossuth is megerősítette, s kinevezte őt „a Székelyföldi Tüzérség igazgatójának". 1848 novembere és 1849 júliusa között vezetésével hetven ágyút öntöttek. E teljesítmény példátlan, ha számbavesszük, hogy az osztrák és orosz haderők együttesen százhúsz ágyúval képviseltette magát.

Gábor Áron nem érte meg a szabadságharc végét, 1849. július másodikán a kőkösi csatában egy ágyúgolyó a fél mellét és a bal karját szakítja le. Uzonban földeltek el ideiglenesen, de szülőfalujába, Bereczkre a csata miatt nem szállíthatták el. Eresztevényben, az ötmenti temetőben nyert végső nyughelyet.

Paizs Tibor

ZSEBAKADÉMIA

Mondrian, Piet: Kompozíció

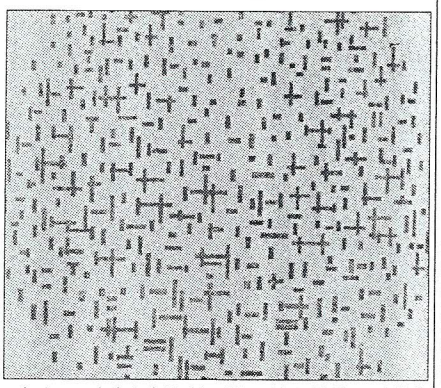

Malevics a fekete négyzetbe tömörítette alapgondolatát a festészetről; innét indult új utakra. A Holland *Piet Mondrian* (1872–1944) erre az alapvetésre a függőlegesben és a vízszintesben talált rá: megértette, hogy két igen lényeges tengelyről van szó, amelyek általános kozmológiai jelentőséggel bírnak. (Mellesleg: az Óshagyomány ismeri ezeket a tengelyeket, a kereszt alakjában össze is vonta őket.) Mondrian szintén a természeti látványból indult el: fákat festett, a tájat festette, a tengert és bizonyos templomok homlokzatát. Olykor-olykor ugyanarról a témáról többet is – egyre elvontabb fogalmazásban. A függőleges törzsű fának mind vízszintesebbek lettek az ágai, végül már csak apró vízszintesek és függőlegesek – látszólag – logikátlan halmaza került a vászonra vagy a papírra. Ahogyan 1917-es Kompozícióján is, amely a „Fekete vonalak fehér alapon" címet viseli, és a kis vízszintesek-függőlegesek (olykor keresztekké szerveződve) mintegy körformát szakítanak ki a fehér alapból – talán egy fa lombkoronájára is utalva. Csak éppen a fa már nem érdekes. Az a különös struktúra érdekes, amely a képen előjött, és amely egy egészen más logikát követ, mint a természet logikája; a festői építkezés logikájává válik majd – életre, életműre szólóan. Az lesz a fekete vonal, a két markáns irány, a derékszögű kapcsolódás – mint a képszerkezet meghatározói. Később majd csatlakozik hozzájuk három (nem több!) alapszín: a kék, a piros és a sárga. Bármilyen hihetetlen, ebből a formai, színbeli „minimalizmusból" komplett életmű épül föl; nagyhatású, bizonyos értelemben példaszerű századunk művészetében. Valami olyasféle, mint Malevicsé. Mondrian neoplaszticizmusnak nevezi és valóban mind az építészetre, mind pedig a formatervezésre igen nagy hatással volt. Mondrian meg volt róla győződve, hogy festészete alkalmas az univerzum általános törvényszerűségeinek kifejezésére, sőt, hogy csupán az ilyesféle festészet fejezi, fejezheti azt ki. Egyáltalán nem véletlen, hogy amikor kötvetői megengedték maguknak azt a bátorságot, hogy negyvenöt fokos szögeket is alkalmaztak és más színeket, Mondrian sértődötten szakított velük, hiszen azok félreértették tanításait. Mindenesetre a holland konstruktivizmust, a *De Stijl*-mozgalmat Mondrian nélkül lehetetlen elképzelnünk, és a mozgalmon belül sem volt olyan emléletilag is fölkészült művész, mint ő. Nem véletlenül vált egyéb későbbi geometrikus csoportosulások prominens figurájává.

F. L.

Az együttműködés új csatornája

Máris így nevezik a huszonöt országot átfogó Alfa Tv-t, amely – a hétfői sajtótájékoztató szerint – hivatalosan is támogatást kap a kormánytól a budapesti központ kiépítéséhez. Erről a november 27-i kormányülés döntött. A hatalmas objektum Budakeszi úti területén teljesen fölújítják az Ybl-villát és a *Hild József* által önmagának épített házat is, ezenkívül nagyszabású ökopark fogja körbe a létesítményeket. A kormánydöntés alapján a terület és az épületegyüttes állami tulajdon marad, amelyet jelképes összegért bocsát majd az interregionális televíziós társaság rendelkezésére.

A sajtótájékoztatón megtudták, hogy a közép- és kelet-európai országok egyhangú döntésével juttatták Magyarországnak a központot, jóllehet, Varsó is pályázott, méghozzá olyan létesítménnyel, amely nyomban a társaság tulajdonába került volna. A kormány arról is döntött, hogy amennyiben megalakul részvénytársaságként is az Alfa Tv, anyagilag is beszáll annak létrehozásába, noha a továbbiakban nem tekinti föladatának a működés finanszírozását. Egyelőre azonban ez még nem is igazán probléma, mert az Alfa TV előbb próbaadásokkal igyekszik az indulást zökkenőmentessé tenni, a rendszeres adást 1998–99-re tervezi. Eleinte talán csak öt nyelven, aztán fokozatosan a térség többi országa nyelvén is. A szervezők úgy ítélik meg, hogy a régió együttműködésében hatalmas szerepe lesz ennek az adásnak: mind a gazdasági, mind a kulturális kapcsolatokban igen tág lehetőségek nyílnak. Bíznak benne, hogy a térségban van megfelelő számú és felkészültségű audiovizuális szakember, akik a biztonságos műsorgyártást lehetővé teszik. A sajtótájékoztatón jelen volt *Kai Salminen*, az Alfa Tv létrehozását támogató brüsszeli egyesület elnöke, aki újabb pénztámogatás hírét is hozta, valamint *Alan Fountain*, a csatorna – *Az együttműködés csatornája* – programfejlesztésének vezetője is. Az utóbbi is megerősítette: ilyen jellegű interregionális televízió eddig nem jött létre sehol a világon.

f. l.

Tótkomlóson rendezik meg december 5-én a hazai szlovák gyermekszínjátszók napját. A kisebbségi szervezetek gondozta eseménynek a békési kisváros művelődési központja ad otthont.

A XX. század pécsi tárlata

A város XX. századi képzőművészete előtt tisztelgő tárlat megrendezésével ünnepli fenállásának tizedik évfordulóját a pécsi Művészetek Háza. A tárlaton – mely hétfőn nyílt meg az intézmény Martyn Ferenc Galériájában – pécsi, illetve a városból elszármazott képzőművész festményeit, grafikáit, kisplasztikáit láthatják az érdeklődők az év végéig.

A Janus Pannonius Múzeum gyűjteményéből *Várkonyi György* művészettörténész válogatta a mintegy félszáz alkotást; a kiállításon többek között *Brauer Marcell, Forbáth Alfréd, Molnár Farkas, Weininger Andor, Mattyasovszky-Zsolnay László, Stefán Henrik, Simon Béla, Bizse János, Kolbe Mihály, Martyn Ferenc, Gebauer Ernő, Gábor Jenő, Johan Hugó, Kigyós Sándor, Ficzek Ferenc, Dobrovics Péter, Martinszky János* műveit tekinthetik meg a közönség.

Szivárvány '98 Gyermek Képző- és Iparművészeti Pályázat

Kiskorúak rajzversenye

Szivárvány '98 címmel Gyermek Képző- és Iparművészeti Pályázatot hirdet a Gyermekalkotások Galériája a világ minden gyermeke számára. Az idén 11. alkalommal kíírt pályázatra négy és tizenhét év közötti gyerekek jelentkezhetnek tetszőleges témájú, és szabadon választott technikával elkészített alkotásokkal, amelyek nem lehetnek kisebbek 20 és 30 centiméteresnél, de nem is haladhatják meg az 50 és 70 centiméteres nagyságot.

Minden pályázónak legalább két, 1997-ben, vagy 1998-ban készült, eredeti, más pályázaton, kiállításon még nem szerepelt művet kell beküldenie, saját teljes nevével, születési dátumával, lakáscímével, a mű címével, illetve felkészítőjének (tanár, szülő, mester) aláírásával.

A pályázatokat iskolákon, intézeteken és szervezeteken keresztül – egy, a pályamunkákon szereplő adatokat tartalmazó összesítő lista kíséretében – kell eljuttatni a következő címre: Szivárvány '98 Gyermekalkotások Galériája, Zánka 8250. Beküldési határidő: 1998. március 31.

A munkákat művészettörténészek és művésztanárok alkotta zsűri bírálja el. A legjobb művek alkotói Fődíjat, Koroszstály-díjat, Arany, Ezüst vagy Bronz Diplomát kapnak.

A díjazott alkotásokat itthon és külföldön is bemutatják, a legeredményesebb csemeték pedig meghívást nyernek a galéria alkotótáborába. A pályamunkák a Gyermekalkotások Galériája, illetve a magyar Képzőművészeti Főiskola gyűjteményébe kerülnek.

(cs)

Román oktatási vita

A román szenátusban újabb éles szópárbajok közepette fejeződött be kedden az oktatási törvényt módosító sürgősségi kormányrendelet egy hete kezdődött általános vitája. Ezúttal is a kisebbségek anyanyelvű oktatására vonatkozó pontok voltak a nacionalista érzelmű szenátorok – közülük elsősorban *George Pruteanu*, az oktatási bizottság parlamentáris pártjai (tehát a kormány vezető pártjához tartozó) elnöke – beszédeinek célpontjai.

Délután kezdődik a szakaszonkénti vita, de előbb döntenie kell arról, hogy a szavazás titkos lesz-e vagy nyílt. Pruteanu szenátor, aki keddi felszólalásában hadat üzent az önálló magyar egyetem létesítésére vonatkozó jognak is, titkos szavazást sürget abban a meggyőződésben, hogy annak oltalma alatt a koalíciós pártok képviselői is csatlakozhatnak álláspontjához, amely a kormány sürgősségi rendeletének az RMDSZ számára elfogadhatatlan (így a kormánykoalíciót is veszélyeztető) megváltoztatását célozza.

A bukaresti rádió déli híradójának indítóanyagaként, az érintettek válaszának ismertetése nélkül, hosszabb részletet adott Pruteanu felfitóitten szenvedélyes, nagy hatású szónoklatából. Pruteanu „a román politikai osztály vizsgájaként" állította be azt, hogy az általa sürgetett intézkedéseket elfogadja-e a testület. Név szerint felsorolta az RMDSZ szenátorait, kezdve *Veresztó Attilával*, a szövetség szenátusi frakciójának vezetőjével és *Markó Béla* szövetségi elnökkel, körülírva ugyan, de egyértelműen kétségbe vonva Románia iránti hűségüket. Hazugsággal és manipulációval vádolta őket, ugyanakkor dicsérte az elkenezik olyan szélsőségesen nacionalista szónokait, mint az SZDRP-hez tartozó *Dumitrascu* szenátor vagy *Corneliu Vadim Tudor*, a Nagy-Románia Párt elnöke.

Pruteanu a hazafias beszéd közepette nem tartotta ellentmondásosnak azt sem, hogy elmondja: magyar diplomaták révén próbált üzenni Budapestnek, vegye rá az RMDSZ-t álláspontjának megváltoztatására. Markó Béla visszautasította a szenátor beállítását és rosszízű hasonlatait (Pruteanu kijelentette, hogy az RMDSZ szenátorainak ereiben is „kék-sárga-piros vér kering, nem piros-fehér-zöld").

Pruteanu szenátor hevesen osztorozta *Laurentiu Ulicit*, a Romániai Írók Szövetségének elnökét is, aki a múlt héten a vitában állást foglalt a román történelem és a földrajz anyanyelvű oktatása mellett.

Az elorozott festmény

Szabálysértő ballada

Szegény Somogyi Szántó Béla festőművész, aki hazulról elindultál, hogy a Duna-korzón felállítsd állványod, és akvarellképet készíts a Lánchídról!

Bizony nem gondoltad volna, hogy ettől fogva másként lesz, mint tizenöt éven keresztül nap nap után, mikor békében kitehetted a festőállvány szélére mappádat is, néhány, már elkészült látképeddel!

Éj, mert is születtél te erre a szipolyos magyar világra, mert nem a franciázok Párizsában, vagy a széles nagyvilág műlimodik sarkában keltél ki szabadtéri (plein-air) művésznek!

Éj, tanulmányoztad vón', szegény Szántó Béla, előre, az ötödik kerület és a fővaros idevágó rendelkezéseit! Nem hurcoltak vón' el a közterület-felügyelő urak, s nem ültek vón' törvényt fölötted a kerület szabálysértési hatóságán, hogy: eld meg, Béla, amit fíztél, fizesd a három-ezres bírságot, de hamarást, különben ötnapi elzárásodra változik büntetésed!

Elorozták, elzárattak hét darab festményed is, egyik tán örökre a polgármesteri hivatal kobozmánya, amint az ellened szóló határozatban áll!

Búsullak, szegény Szántó Béla, aki fellebbezel, míg a vírost végleg befogja a szmog! Siratlak, hogy ecsetmunka helyett immár levelekben bizonykodol és keseregsz, hogy magad nem alkalmi árus vagy, hisz festettél te! Újra-újra megkérded, mért kelleme közterület-hozzájárulást fizetni, ha állodnyodon eljfért a mappád, benne szellemi, szerzői jogvédelem alatt álló műveidel, s bár kerülgetett a turista, a bolt szállodában köttetett!

Siratlak, mert azt se tudnád, melyik önkormányzatnak add hozzájárulásod, hisz minden festményed másult készül!

Vajon figyelmeznek-e másodfokon az urak a te gondodra: hogy magad, előre megcsömörlöttön, egyetlen szakmai szervezetnek tagja nem vagy, csak egymagában adózó, kóbor művész, ki addig háborítatlan volt? Hogy a kereskedők vásárt nem kötnek teveled, csak bizományba kérnek képeid?

Figyelmeznek-e majd az urak a Pátria gondjára, hogy a magyari jóhír kevés és béna szárnyú, noha a szemnek még ma is kellemetes Buda vára és a dunai hídalkotmányok! Higgyed, hiába gyötörtte a pennát érted az Országos idegenforgalmi Munkaadók Szövetségének főtitkára is, aki kegyelmet kért az effféle művészi tevekenységnek legalább a Duna partjain!

Jó napot, jó napot, főtanácsos asszony! Jó napot, jó napot, fiam, újságíró!

Főtanácsos asszony, szabálysértési, hát hogyan történhetett ez s ez, mikor az ország, a fővaros meg a kerület propagandája, s mikor a szegény művész, az ingó-bingó festőállvány, s így az elhurcolás és elkobzás!?

Újságíró legény, új magyarországi, mit is tegyek én, kicsiny jogalkalmazó? Törvényt alkotott esztendeje a fővaros, melyet mindahány kerület követett, az rendelkezik már a közterület-használatról. Bárhol az utcákon papírkát vagy festményt csak közterület-hozzájárulással fizetni, ha állodnyodon eljfért a mappád, benne szellemi, szerzői jogvédelem alatt álló műveidel, s bár kerülgetett a turista, a bolt szállodában köttetett!

Harangoznak délre, de nem délebédre. Másodfokú Szabó Béla kacsacombokat fest.

Joó István

Moszkvai Puskin-múzeum – magyar fotók Szvjatoszlav Richterről

A moszkvai Puskin-múzeumban a közelmúltban elhunyt *Szvjatoszlav Richter* emlékének szentelt zenei fesztivál keretében a híres zongoraművész pályájának és életművének szentelt kiállítás nyílt.

A tárlaton *Harmath István* fotóművész Richterről készült portrésorozata – 34 kép – is szerepel. A másfél hónapig megtekinthető magyar fotókiállítás megszervezésében a moszkvai Magyar Kulturális Intézet és a Zenemű-kiadó Rt. működött közre.

A „Decemberi esték" elnevezésű zenei fesztivált először 1980-ban rendezték meg Richter kezdeményezésére, s a neves művész egészen nemrég bekövetkezett haláláig tevékenyen részt vett a műsorok összeállításában, az előadóművészek kiválogatásában, s személyesen is fellépett a koncerteken. Az ő érdeme volt, hogy e rangossá vált moszkvai fesztivállal párhuzamosan tematikus kiállítást is rendeztek a Puskin-múzeumban.

A Szvjatoszlav Richter emlékének szentelt idei decemberi fesztiválon *Schubert, Brahms* és *Mendelssohn* kevésbé ismert művei hangzanak el, míg a múzeumi kiállítás anyagát XIX. századi osztrák és német képzőművészek festményeiből és grafikáiból válogatták.

Jöjjön el a Ludovika térre!

Rózsa Marianna–Jász László szerk.: Az ismeretlen Antall József, 252 old., 21 fotó, ára: 762 Ft

•

Gerle János szerk.: Makovecz Imre műhelye, 408 old., 425 színes, 786 fekete-fehér fotó és ábra ára: 8960 Ft

•

ifj. Fasang Árpád: Az (magyar) értelmiség hivatása (70 hozzászólással), 530 old., ára: 1960 Ft

•

Rappal Zsuzsa szerk.: Finta József műhelye, 344 old., 635 színes és fekete-fehér fotó, rajz, ára: 8960 Ft

•

Id. Antall József: Menekültek menedéke (Emlékek és iratok), 388 old., 170 fekete-fehér fotó, ára: 1680 Ft

•

Luis de Camoes: A lusiadák, 408 old., ára: 2240 Ft

•

(Kiküldés esetén + postaköltség)
A kötetek megvásárolhatóak vagy megrendelhetőek:
Mundus Magyar Egyetemi Kiadó,
Budapest VIII., Ludovika tér 2.,
levelezés: 1537 Bp., 114. Pf. 387.,
tel.: 210-1075/122, 185, 198,
fax: 333-5378

MUNDUS KIADÓ

Két magatartás

A honi bánat költője, a magyar élni akarás frója, *Sinka István* és *Tamási Áron* egymás mellé kerültek *Kristó Nagy István* előadásában, amelyet a Nagy Lajos Társaság rendezett meg az Írószövetségben a közelmúltban.

Két nagy népi alkotó. Sinka tíz évvel később tűnik fel Tamási Áronnál, aki Amerika belső, nemzetközi helyzetéről 1922-ben megjelent kötetével előre látta, ami ma van.

Népinek lenni – szögezte le Kristó Nagy István – nem egzotikum, nem színezőanyag, nem felülről azonosulás, nem örökn, hanem adottság és azonosság. Az első népi költő *Burns* volt, a skót poéta. A magyar szegényparasztság hangulatát, az osztálykorlátokon való felülemelkedést a „győzelmes pásztor," Sinka István fejezte ki a leghívebben egy adott periódusban. Nyomorúságos időszakban, nyomorúságos országban elsöprő sikere volt a *Vád* című kötetének.

Szomorú tény, hogy a leggerincesebb magyar költőnek zsákemeléstől rokkant meg a gerince. *Rákosiék* elhallgattatták, majd 1957. november 16-án jelent meg újra az első Sinka vers. Közben zuglapokban publikált. A *Földművelők* című lap közölte többször. Barátai a Szentkirályi utca elején levő, egykori kocsmában időnként találkozva beszélték rá, térjen vissza az irodalomba, ha nem versekkel, prózával. Sinka pauzát követő új jelentkezéséhez az értékelő kiadói utószót Kristó Nagy István írta meg, aki a közönség előtt a Szegetek könyvének szerkesztői nehézségeiről is szólt. E kötet írásakor Sinka István arányérzéke már megromlott, sumér, indiai látomások özönét zudította rá a múzsa. E látomások megnyesegetésére Kristó Nagy István nem vállalkozott, *Csanádi Imre* vette át e hálátlan feladatot. Valószínű, értékes felfedezések számíthat még az eredeti szövegek közreadása.

A honfoglalás óta a magyarságnak két arca van, a népi és az úri. 1867 óta mindkettő magatartási modellje elfajzott. Tamási Áron a nagyúri, fejedelmi tartást vett fel Sinka makacs, elnyomott attitűdjei mellett. Tamási megalkudott a tényleges hatalommal és a sajtóval, de a lényeges kérdésekben nem engedett, semmit fel nem adott. Fő művével, az 1932-ben megjelent *Ábel*-lel, a derű, a felemelkedés, a székely kópéság könyvével az erdélyi irodalmat világirodalmi szintre emelte.

Egy népi tehetségnek az egyház nyújthatott kitörési lehetőséget annak idején. Tamási Áront egy magas egyházi méltóságú nagybácsi segíti pályája kezdetén. Első versei katolikus lapban jelennek meg. Tamásit elviszik a háborúba, ijedtében ejt olasz foglyokat egy katonai akcióban, de *Horthy* vitézségi érmét nem hajlandó elfogadni. A bank, amit utált, adott munkát számára egy ideig. Tamási Áron három évig élt Amerikában, ez köztudott, az viszont már kevésbé, milyen tragikus vesztesége a havi irodalomnak, hogy még a legjobb kritikusok is lebeszélték a szürrealizmusról.

Sinka üzenete: *Lesz még dáriák és fénylik Magyarország*. Tamási Ároné az ésszerű kompromisszum, élni akarás.

A népből jött szerzőknek különben nagy jövője van – fejezte be előadását Kristó Nagy István – kiváló a mai Latin-Amerika spanyol nyelvű irodalma, a következő évszázad előreláthatólag Afrika, Kína, India irodalma lesz, a felszabadult gyarmatoké, a népi, törzsi nyelven megszólalóké.

Pardi Anna

Pécsi színházi premierek

Arthur Miller, illetőleg *Székely János* művet ajánl a színházkedvelők figyelmébe a Pécsi Nemzeti Színház decemberben. A mecsekalji társulat immár hagyományosan tartotta újdonságainak beharangozóját a Merlin Színházban.

A hétfői sajtótájékoztatón elmondták: Arthur Miller Az ügynök halála című művét első ízben tűzte műsorra a pécsi együttes. Az 1949-ben írt darabot *Balikó Tamás* rendezte, bemutató december 5-én. A drámát *Vajda Miklós* fordításában ismerheti meg a közönség. Amint az Balikó Tamás szavaiból kiderült, dédelgetett álma valósult meg Miller művének színpadra állításával. Az új magyar nyelvű átültetésben helyet kaptak az üzleti-let szakkifejezései is. Willy Loman szerepét *Márton András*, Lindát *Sebők Klára*, Biffet *Rózsa Miklós*, Happyt *Bajomi Nagy György* alakítja. Az előadás díszlettervét *Vayer Tamás* készítette, amelyben hangsúlyos szerepet kaptak a különleges világítási technikák. A jelmezek tervezője *Tresz Zsuzsa*.

Két héttel később mutatja be a Pécsi Nemzeti Színház Kamaraszínháza Székely János Caligula helytartója című drámáját. *Soós Péter* rendező kifejtette: az előadás a mindenkori párbeszéd fontosságára szeretné felhívni a figyelmet. Petroniust *Fillár István* formálja meg. Barakiás szerepében *Barkó György* lép színpadra. Deciust *Ujláb Tamás*, Luciust *Urbán Tibor*, Probust *Pilinczes József*, Agrippát *Bánky Gábor*, Júdást *Beer György* játssza. A produkció díszlettervе *Ágh Márton* munkája. A jelmezeket, valamint a kísérőzenét *Salamon Eszter* készítette.

Az évad további terveiről elhangzott: a Csárdáskirálynő című nagyoperettet *Moravetz Levente* rendezésben láthatják majd az érdeklődők.

Anouilh Szeret vagy nem szeret című darabját *Jordán Tamás* állítja majd színre. Szerepel még az újdonságok sorában *Erkel Ferenc* Hunyadi László, valamint *Shakespeare* Othello című drámája is. A pécsi táncosok fiatal koreográfusok estjével debütálnak tavasszal.

Meghalt Stéphane Grappelli

Elhunyt hétfőn Párizsban a francia dzsessz koronázatlan királya, a világhírű hegedűs, a 89 éves *Stéphane Grappelli*. Az elmúlt években szívproblémái voltak, a múlt héten sérvműtéten esett át.

Grappelli fantasztikus, egyedülálló improvizálóként él a dzsesszrajongók emlékezetében, s rendkívül elegáns, lírai játékával hódította meg a zeneszerető közönséget. Ő volt az első azon európai zenészek közül, akik jelentős hatást gyakoroltak a dzsessz műfaj alakulására.

1908-ban született Párizsban, s 12 éves korában vett kezébe először hegedűt. Csodálatos tehetségű autodidakta volt, aki eleinte a Montmartre és a Montparnasse mulatóiban kereste kenyerét. Pályafutásában döntő fordulatot hozott az 1931-es év, amikor találkozott *Django Reinharáttal*, a később szintén világhírűvé vált cigány gitárossal. Közösen alapították meg a Hot Club de France kvintettet, amelynek felvételeit még ma is gyakran játsszák a különböző zenekarok.

A francia hegedűs – aki ezek után fél évszázadon át uralkodott a francia dzsesszmuzsikában – pályafutása során együtt játszhatott *Duke Ellingtonnal*, 1974-ben hatalmas sikert aratott a New York-i Carnegie Hallban, s rengeteg felvételt készített. Még 88 éves korában, 1996 nyarán is fellépett egy dzsessz-fesztiválon, Nizzában, pedig 1991 óta szívstimulátorral élt.

A balettművész emlékezete

Nurejev-kiállítás nyílt Moszkvában

Rudolf Nurejev emléke előtt tisztelgő kiállítás nyílt Moszkvában hétfőn, első alkalommal azóta, hogy a híres táncművész közel negyven évvel ezelőtt disszidált a Szovjetunióból.

Az AP jelentése szerint az orosz főváros kicsiny Nascsekin galériájában bemutatott fényképek színpadon és színpadon kívül is bemutatják az orosz balett-táncost és koreográfust.

Nurejev, aki korábban a világhírű orosz Kirov-balett tagja volt, 1961-ben a társulat párizsi vendégszereplése alkalmával határozta el, hogy nem tér haza. Londonban 1962-től a Brit Királyi Balett állandó vendégművésze volt, 1983–1990 között pedig a párizsi Nagyopera balettigazgatója. A világ valamennyi jelentős balettszínpadán fellépett. 1982-ben osztrák állampolgár lett.

Nurejev AIDS-betegség következtében halt meg 1993-ban Párizsban, 54 éves korában.

RÖVIDEN

Népzene és magyar őstörténet a címe Csajághy György népzenekutató előadásának, amelyet ma délután 6 órakor a Szent László Akadémián (Magyarok Háza, V. ker., Semmelweis u 1–3.) kísérhetnek figyelemmel az érdeklődők.

Bubik István és Sipos András tart előadóestet 15-én, hétfőn este 7 órakor a Korona Pódiumon. (I. ker., Disz tér 16.). Az előadás első felében Pirandello: A férfi, aki virágot hord a szájában című darabját adja elő a két művész, a második részben pedig közös dobkoncertet rendeznek.

Bruno Fallanga (klarinét) és Vitaliano Iannuzzi (zongora) ad koncertet 8-án, hétfőn 18.30-kor a Magyarországi Olasz Kultúrintézet Előadótermében (VIII. ker., Bródy S. u. 8.).

Honti Mária, Tabajdi Csaba és Somogyi Ferenc államtitkár lesz az Európai Utas Szerkesztőségének vendége 3-án, szerdán délután 14.30-tól a Magyar Írószövetség Klubjában (VI. ker., Bajza u. 18.).

A Budapesti Mozgássérültek Egyesülete karácsonyi ajándékműsort rendez 7-én, vasárnap reggel 9-től délután 13 óráig a Petőfi Csarnokban (XIV. ker., Zichy Mihály u. 14.).

A hatalmi harcok történelme címmel tart előadást Stramszki István ma este 18 órától a keszthelyi Goldmark Károly Művelődési Ház előadóterében (Kossuth Lajos u. 24.). A program a Biblia tíz válaszprófétája címmel indított sorozat harmadik része.

Mikulás partyt tart a Pesti Est Junior programújság ma délután 17 órától a Duna Plazában. A vidám rendezvényen – egyebek mellett – koncert, vetélkedő, filmvetítés, palacsintaevő- és hóemberépítő verseny, valamint BMX-bemutató várja a csemetéket.

Kórusmuzsika címmel ad műsort a Juventus Kórus 6-án, szombaton 15 órakor az Iparművészeti Múzeumban (IX. ker., Üllői út 33–37.).

Mario I. Blejer és Fabricio Coricelli: Három ország, három történet, három szereplő című, s a Kelet-Közép-Európában zajló rendszerváltozást bemutató könyvét ismerhetik meg az érdeklődők holnap délelőtt 10.30-kor a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Székházának (VIII. ker., Bródy Sándor u. 16.) I. emeleti tanácstermében. Az interjűkötetet Gergely Ákos történész mutatja be az egybegyűlteknek. A rendezvény vendége: Bod Péter Ákos.

A biblia igazi világa címmel Pais István filozófiatörténész tart – dediklással egybekötött – előadást Biblia? érdekességek, történetek, aforizmák című, szerzői kiadásban megjelent könyvéről 8-án, hétfőn délután 4 órakor a Kódex Könyvaruházban (V. ker., Honvéd u. 5.). A helyszínen az előadó másik két kötete – a Görög filozófia, és az Antik bölcsek, gondolatok, aforizmák – is megvásárolható.

Boldog születésnapot! a címe a Magyar Rádió és a Rátkai Márton Klub közös műsorának 5-én, pénteken este 6 órakor a Rátkai Márton Klubban (VI. ker., Városligeti fasor 38.). A rendezvény vendége Verebély Iván, a házigazda Tóth Gabriella.

A 60 éve halott József Attiláról

A fájdalom zsenije

Még ma is élhetne. Ha kegyesebb hozzá a sors, kis öregemberként köszönthetnénk mint legnagyobb élő költőnket. De gazdag szenvedés volt jussa, örökös megaláztatás, nyomor, igazságtalan mellőzések. „Mindig kávéskanállal adagolták neki, amire vágyott – írta *Illés Endre*. – Kávéskanállal mérték át magát, a tisztaságát, a kedvességét, a jóságát, s ami a legkegyetlenebb, a legkeserűbb lehetett: a verseit."

Pedig micsoda költészet. Ahogy ő mondta: az a jó vers, amelynek minden sora a lehető legjobb sorok maximuma. Törekedett a tökélyre. Tökéletes volt minden mondata, ahogy élete és nagy halála is... ott Szárszőn, az állomáson, 1937. december 3-án 19 óra 36 perckor.

Nagy, fekete kalapban, kopott, öcska (de tiszta) ruhában elvonszolta magát a tehervagonokhoz, és fölmászott... A szerelvény megindult... azután hirtelen megbillent az egyik kocsi közepe. Rémült kiabálás hallatszott: „Valaki van a vonat alatt!"... Attila fekiidt mellével a sínen, a lába kifelé állt, a feje bent, mintha még súgna valamit a világnak: „már halálom is hasztalan"... Négy kerék ment rajta keresztül. Halott teste sokáig fekiidt ott...

Kiszolgáltatva, megalázva, ahogy élt – magányosan.

Nem lehettem ott, ahogy fájószép arcát sem ismertem. De szülővárosomban, Vásárhelyen sokszor megfordultam abban a szobában, ahol beszélgetett József Attila ottani barátaival. Sokszor játszottam a gondolattal: találkozunk egy késő este, s lesülünk a sarki kis asztalra egy erős jávéra. Mit mondtam volna? És ő mit felel?... „Négykezláb másztam. Álló Istenem / lenézett rám és nem emelt föl engem"... „Tudod, hogy nincs boccsánat, / hiába hát a bánat"... „eljön értem a halott, / ki szült, ki dajkált énekelve"... „Ti férfiak, egymást megtépve nő miatt / ne hallgassátok el: Nagyon fáj... rjjjátok... vakogjatok velem: Nagyon fáj."

Nézem a róla készült képeket, fotókat. Az 1924-es felvétel szellid és konok arcot mutat, az öt évvel későbbi, a bajuszos, reménykedő; Balatonfüreden, a csoportképből magas homloka villan ki, a 33-as portré sovány és kicsit megbillen... az 1936-os megkínzott arcról fájdalom csorog: „a szemből, honnan minden ég kifolyt, bánat, keserűség befelé szédül" – írta *Weöres Sándor*. Mintha testetlen lenne a költő, akit széttiportak a gondok, csak a fájdalom fekete lángja lobog, mit úgy hívott: én, már nincsen, „utolsó morzsáit rágom, amíg elkészül ez a költemény". De ezért is érdemes élni. A halhatatlan versekért, egyetlen sorért, ha valakinek örömet szerzünk vele, egy embernek is élni segít a szó. Bevalljuk hazaszeretőnket, magányunkat, hogy elpusztulunk, ha nem szeretnek, ha nem, ölelhetünk asszonyt, gyermeket.

„...kelj föl és járj!" – biztatja magát a Szabad ötletek jegyzékében, ebben a megrázó olvasmányban. De egyre erőtlenebb, alig talál kapaszkodókat az élethez. A Flóra-szerelem, a Szép Szó mentőöve is *késő*n jön; a versek egyre pontosabban vetítik elénk a közelgő tragédiát: „Ki-be ugrál a két szemem, úgy érzem. / Ha megbolondulok, ne bántsatok. / Erős karokkal fogjatok le szépen." Jolán sokat idézett könyvében pontos képet ad József Attila utolsó heteiről, a végzetes napról, amikor a költő elindul a sínek felé. Halálát megdöbbenéssel fogadták, aki azonban ismeri utolsó verseit, az érzi, egy mindenre/I lemondó férfi búcsúzik: „Íme, hát megleltem hazámat, / a földet, ahol nevemet / hibátlanul írják fölében, / ha eltemet, ki eltemet... Egyedül voltam én... Így éltem s voltam én hiába... Szép a tavasz és szép egy nyár is, / de szebb az ősz és legszebb a tél, / annak, ki tűzhelyet, családot / már végképp másoknak remél".

Szegény, árva József Attila, hol keresselek? Hol pihensz, melyik temetőben? Maradt-e megtört csontjaidból? És szabad-e beszélni rólad? Versben bujdosónak nevezte magát *Nagy László*; verseibe rejtőzött József Attila, ott bolyong a fájó sorok között. Kölcsönruháját, kölcsön vascipőjét letéphetik, de szavai: fűszálak, csillagok, Mama... már örökre az övé, és senki nem veheti el tőle... ahogy ő kérte: „Csak az olvassa versemet, ki ismer engem és szeret".

Fenyvesi Félix Lajos

Írók (Móra, Juhász, Réti stb) társaságában Makón – 1923-ban

ADÁS-VÉTEL

Eladó egy Peg Perego Milano kétfunkciós, sötétkék alapon fehér mintás babakocsi megkímélt állapotban. Ára: 25 ezer Ft. Érdeklődni: 303-2118.

Körkéses szabászgép újszerű állapotban eladó. 220 V-os, késátmérő 120 mm. Speciálisan gyárilag balkezeseknek kialakítva. Frankovics Ignác varrógépszakértő, Bp. 1221 Peres u. 7. Telefon: 226-5481.

ÁLLÁS

Au-pair Franciaországba. Tel.: 06-30-576-807.

Fővárosi közkórház orvos munkatársakat keres belgyógyászati osztályaira. Pályakezdők is jelentkezhetnek, endoszkópos jártasság előny. „Perspektíva Új Mo B018378" jeligére a Blaha Lujza téri hirdetőbe. (B018378)

JÁRMŰ

Karambolos, totálkáros autóját megvenném. Tel.: 06-30-502-637. (B000620)

Törött, totálkáros autót vennék 1984-estől. Tel.: 06-30-440-110. (B008913)

Trabantot, négyüteműt vennék. Tel.: 295-5924. (B017775)

LAKÁS

Újpesten, a Perényi Zsigmond utcában, üres lakás, 10 éves tégla társasházban, 86 nm-es eladó. Kétszintes, zárt udvarban, hat kocsibeállási lehetőség. Tel.: 370-9402, 06-20-370-940, 06-30-215-139.

Kis rezsivel nagy lakás eladó. Újlipótváros, Csanády u.–Váci út sarkán. 120 nm-es, IV. emeleti öröklakás, 2 liftes házban. Cirkofűtéses, vízórás, telefonos, jó közlekedéssel, mindenhez közel. Irányár: 8 millió Ft. Érd.: délután 16 órától és hétvégén a 330-7370 telefonon.

SZOLGÁLTATÁS

Komárózóvédelem, homokszórás, festés-mázolás, tapétázás. Tel.: 06-20-392-705.

Családi házak építése és felújítása. Tetőtér-beépítés. Tel./fax: 319-3867.

Mélbútorasztalos vállalja antik-, stílbútorok javítását, fényezését, restaurálását. Tel.: 06-30-442-206. (B016229)

Parketta intarziás, csaphornyos szalag és kiegészítők. VATFOR-CA Kft. Ny.: H–P 8–18, Sz-V 8–13 óráig. Parkoló az udvarban. Bp. VIII., Üllői út 32. Tel/fax: 266-1510.

VÁLLALKOZÁS

Jelenleg is épülő, megtekinthető referenciákkal igényes családi házak komplett kivitelezését vállaljuk. Tel.: (06-23)-416-713, 06-30-441-025.

FerMan Kft.
vas-telepe

az ÉRDEMES lakásszerelők vastelepe, MERT TÉRDETT helyen tároljuk.

100 000 Ft feletti díjtalan házhoz szállítás

Méretre vágunk: ollóval 10 mm-ig, gyors darabokkal, fűrészgéppel, autogénnel.

Címünk: Bp. XIII., Kokolya u. 8. Telefon: 370-2387.

Mázsás nagyszótárak?
Unalmas kulimunka?
Felejtse el!

MORPHOLOGIC

FORDÍTSON FÉNYSEBESSÉGGEL!
MoBiDic:
Egyszerre keres
akár 50 szótárban,
akár 200 találattal
másodpercenként
MoBiDic, az UTOLÉRHETETLEN
MoBiDic: intelligens számítógépes szótárak a MorphoLogictól
SZAKÜZLET: 1023 Budapest, Margit u. 1.
Telefon/fax: 326-0189
E-mail: info@morphologic.hu
http://www.morphologic.hu

Tisztelt kárpótlásijegy- és részvénytulajdonosok!

Korona Bróker
PÉNZÜGYI ÉS BEFEKTETÉSI KFT

Cégünk azonnali készpénzfizetés mellett a napi legmagasabb árfolyamon megvásárolja értékpapírjaikat. Korona Bróker, 1088 Budapest, Múzeum u. 9., I. 5.
Információs telefon: 266-7259

Követelése van?
Törvényesen hozzászoktak, hogy adója fizessen!
Magánnyomozóink
felderítik a munkahelyi csalásokat, válóperhez bizonyítékokat szereznek be, címeket felkutatnak.
Ingatlanokat közvetítünk.
Vevő nálunk nem fizet, bízhat bennünk.

Regens

Nr. 1. Információs és Bűnmegelőzési Iroda
Bp. XI., Bertalan L. u. 26.
Tel. és fax: 166-4805, 209-2448.
A legrégebbiek és a legjobbak közöt vagyunk!

Új MAGYARORSZÁG

Hirdetés

Az Új Magyarország szerkesztősége nevében vállalkozók, támogatók gyors ajánlatát, sürgős segítségét várom néhány halaszthatatlan fejlesztés megvalósításához, anyagi alapjának előteremtéséhez.

– **Fotólaborunknak** a szerkesztőségbe való telepítése (bizonytalan helyzetének megszüntetése) összesen mintegy **450 000 Ft** ráfordítást kíván.

– *Az **Egerben** lévő nyomdával való számítógépes és modemes kapcsolat megteremtése (amely a korai lapzárta 3 órával való elhalasztását, az Új Magyarország frissebb hírekkel való ellátását teszi lehetővé) körülbelül **550 000 Ft** beruházást igényel.*

– Az Új Magyarországnak az **Internetre való csatlakozásához** (ezáltal szerzőinknek, tudósítóinknak gyors és költségkímélő cikk-, ill. hírtovábbításához), valamint az újság tartalmának számítógépen és CD-n való rögzítéséhez (ennek lehetővé tételéhez) megközelítőleg **600 000 Ft-ra** van szükségünk.

Elfogadott üzleti ajánlat, illetve támogatás fejében – ennek mértéke arányában – hirdetést, illetve reklámcikket helyezünk el a lapban!

Kérem, hogy az érdeklődők az Új Magyarország, Pf.: 199, 1410 Bp. címen, vagy a 262-4434 és 261-0905 faxszámon, illetve a 260-1881 telefonszámon jelentkezzenek.

A főszerkesztő

„SÜLVE-FŐVE" című pályázatunk receptsorozata

Rántott leves kukoricalisztből

Hozzávalók: 3 dkg vaj, 2 púpozott evőkanál kukoricaliszt, fekete bors, ételízesítő, tárkonylevél, pirospaprika, 1 tyúkhúsleveskocka, köménymag, 1 kis fej vöröshagyma, 1 gerezd fokhagyma reszelve, 2 liter víz, só.

Elkészítése: A vajon megpirítjuk a kukoricalisztet, hozzáadjuk a fenti fűszereket, a reszelt hagymát és fokhagymát, a tyúkhúsleveskockát, és folyamatos keverés közben vízzel lassan felöntjük. Körülbelül 20 percig lassú tűzön időnként megkeverve főzzük. Vajon pirított zsemlekockával tálaljuk.

Elkészítési idő: 25 perc

dr. Okolicsányi Jánosné
Vác

Főtt burgonyás tészta köretként

Hozzávalók: 1 kg burgonya, kb. 20-30 dkg liszt (ez attól függ, hogy a burgonya mennyire lisztes, nyári vagy téli), 1 jó kanál bizadara, 2 evőkanál olaj vagy 3 dkg zsír, 1 egész tojás, só.

Elkészítése: Ha héjába főzzük, akkor az alaposan megmosott burgonya főzővizébe tegyünk sót. A megfőtt, megtisztított burgonyát áttörjük, elkeverjük a zsiradékkal, lisztet, darával, sóval és tojással, majd összegyúrjuk. Az így elkészített tésztát cipókra osztjuk, és ujjnyi szélesre vágjuk. A csíkokat kb. fél cm-re vágva, jól meglisztezve két tenyerünk között egy-egy mozdulattal megsodorjuk. Ezután sós vízben kifőzzük, leöblítjük, vajban vagy zsírban óvatosan megforgatjuk. Tálalhatjuk vadas vagy más húsból készített ételek szószaihoz (vadasan elkészítettekhez), bármilyen húsból vagy burgonyából készült pörköltekhez, darált húsból készült (bolognai módra) pörkölt mellé bőven reszelt sajttal.

Elkészítési idő: 1 óra

Farkas Márta
Budapest

Keleti csirkeszárny

Hozzávalók: 15 db csirkeszárny, egyharmad bögre ételízesítő aroma, 1 evőkanál méz, egyharmad bögre meleg víz, 2 apróra vágott vagy kinyomott fokhagymagerezd, 1 evőkanál őrölt gyömbér.

Elkészítése: A csirkeszárnyakat 3 részre vágjuk, egy tálba helyezzük, mely akkora, hogy a pácié ellepje az összeset. A marinírozáshoz (pácolás) a következő levet készítjük: az ételízesítő aromát összekeverjük a vízzel, mézzel, fokhagymával és gyömbérrel. A számyakat éjszakára hagyjuk ebben a lében a hűtőben. Másnap olajozott tepsiben 180 Celsius-fok körül kb. 1 órán át aranybarnára sütjük, időnként öntözgetve lével a húst. Dekoratív és ízben harmonizál, ha tálaláskor narancsszeleteket teszünk hozzá.

Juhászné Lendvai Katalin

Kedves Olvasó! A receptek terjedelme változatlan, javasoljuk inkább, hogy a konyhában mindig kéznél legyen.

Magas színvonal elérhető áron

JO-KER ÜZLETHÁZ
1053 Bp., Kossuth L. u. 13.
Tel.: 266-9070

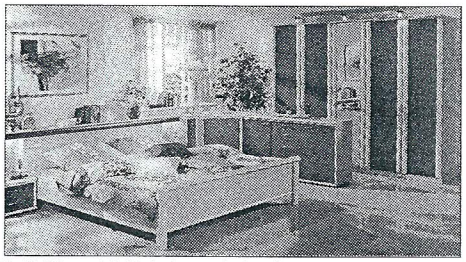

Többféle színből és formából választhat!
A *NOLTE* BÚTORCSALÁD
– *hálószobabútorok*
– *gardróbszekrények*
– *nappalik*
– *kiegészítő komódok*
KÍVÁNSÁG SZERINTI ÖSSZEÁLLÍTÁSAIT KÍNÁLJUK
* *panel- kis- és nagylakások* * *galériák* *
* *tetőterek* * *családi házak* * *panziók* *
* *szállodák* * *BERENDEZÉSÉRE.*
Lakberendezési szaktanácsadással segítjük vásárlását!